

samedi 02 mars 2019
13:47:34
EUROMEDIA

Regie op kennis

Advies over de kennisketen
van sportevenementen

// In het advies *Nederland evenementenland?* heeft de Nederlandse Sportraad (NLsportraad) verschillende aanbevelingen gedaan om van Nederland een evenementenland te maken.¹ Een belangrijke voorwaarde daarvan is het ontwikkelen, delen en toepassen van kennis bij grote sportevenementen. In dit advies beschrijft de NLsportraad aanbevelingen om de kennis rond grote sportevenementen verregaand te verbeteren. Het advies dient als input voor de uitwerking van het sportakkoord, deelakkoord 6 *Topsport die inspireert*, en een nieuw beleidskader sportevenementen van het Kabinet.

¹ *Advies Nederland evenementenland?* (NLsportraad)

01

Aanleiding: behoefte aan vergroten kennis over sportevenementen

Uit de analyse van de NLsportraad van 25 grote sportevenementen en de vele gesprekken die de NLsportraad nadien heeft gevoerd met evenementenorganisatoren, experts en stakeholders blijkt dat er een grote behoefte is om kennis van grote sportevenementen te vergroten.²

Bij evenementenorganisatoren is de kennisbehoefte allereerst praktisch, met als centrale vragen: hoe doe ik een overtuigend bid, hoe organiseer ik mijn evenement zo goed mogelijk en hoe organiseer ik een feest dat niet gauw wordt vergeten? Voor evenementenorganisatoren gaat het om de intrinsieke waarde van sportevenementen, om het bereik, de kwaliteit en de tevredenheid van de bezoekers.

Partners in het evenement - beleidsmakers en financiers - stellen al gauw de vraag naar de waarde of impact van een evenement. Globaal gaat het om: (1) de waarde voor de sport zelf; (2) de economische waarde; (3) de maatschappelijke waarde en (4) de sponsor- en mediawaarde. Partners vragen zich af voor welke beleids- of marketingdoelen zij evenementen kunnen gebruiken en hoe zij de raakvlakken op andere terreinen maximaal kunnen benutten.

Onderzoekers vragen zich af hoe zij de effecten en het nalatenschap (legacy) van evenementen kunnen aantonen: zowel de intrinsieke als de extrinsieke waarden. Zij zijn op zoek naar de 'betekenis' van sportevenementen, naar de succesfactoren en naar de variabelen die hierbij kunnen worden onderzocht. Ook ontstaat een groeiende behoefte aan opleidingen en goede beroepsoriëntatie.

Ter voorbereiding van dit advies heeft de NLsportraad aan OGV Sportadvies gevraagd om met een onafhankelijk onderzoek antwoorden te zoeken op een aantal vragen van de NLsportraad.³ OGV Sportadvies heeft op basis van deskresearch en interviews met experts en stakeholders een analyse gemaakt. Daarnaast is gebruik gemaakt van het rapport *De kern plus een link* van het Mulier Instituut.⁴

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 constateert de NLsportraad dat de kennisketen niet goed functioneert. De raad beargumenteert dit per schakel van de kennisketen. In hoofdstuk 3 doet de NLsportraad aanbevelingen om de verschillende schakels te verbeteren en de kennisketen daarmee sluitend te maken.

² [Nederland op de kaart](#) (NLsportraad)

³ [Onderzoek Regie gewenst](#) (OGV sportadvies)

⁴ [Rapport *De kern plus een link*](#) (Mulier Instituut)

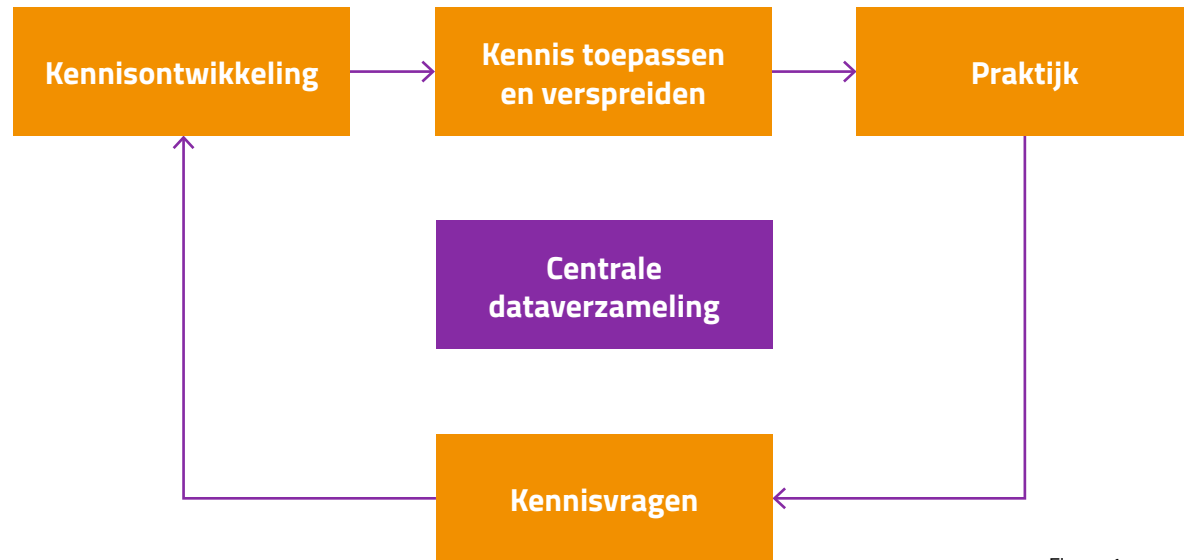
02

Problemanalyse: de kennisketen rammelt

Kennisketen

Kennisverzameling en -ontwikkeling rondom sportevenementen hebben geen gelijke tred gehouden met het toenemende maatschappelijke en politieke belang van sportevenementen.^{5,6} Het huidige kabinet heeft het budget voor sportevenementen weliswaar verdubbeld, maar geen gelijktijdige investering gedaan in kennis over sportevenementen.

De raad constateert dat de kennisketen op het gebied van sportevenementen - van onderzoek, toepassen en verspreiden van kennis, tot implementatie in de praktijk - niet sluitend is. Daarnaast constateert de raad dat de kennisinfrastructuur niet op orde is. Belangrijke taken als dataverzameling, monitoring, kwaliteitsbewaking en kennisverspreiding over sportevenementen zijn niet of nauwelijks belegd bij relevante organisaties. Daarnaast zijn de kennisvragen van partners in sportevenementen onvoldoende gearticuleerd.

Figuur 1
Kennisketen

⁵ Rapport *De kern plus een link* (Mulier Instituut)

⁶ Analyse *Nederland op de kaart* (NLSportraad)

Foto: Bart van Overbeeke | Hollandse Hoogte

Kennisvragen

De NLsportraad constateert dat momenteel onvoldoende wordt gewerkt aan inzicht in de maatschappelijke betekenis van sportevenementen mede omdat kennisvragen hierover niet worden gesteld en geadresseerd. De raad ziet dat er wel onderzoek wordt gedaan naar de impact van sportevenementen in de vorm van ad hoc opdrachtonderzoek (per evenement). Dit gebeurt met name op het terrein van economische impact, maar minder vaak op andere gebieden van maatschappelijke impact. Dit betreft vooral onderzoek voortvloeiend uit de subsidievoorwaarden van VWS. Er zijn inmiddels 100 losse opdrachtonderzoeken gedaan die nog niet stelselmatig met elkaar in verband zijn gebracht. Hierdoor raakt de kennis versnipperd.

De NLsportraad constateert dat economische impact via de gestandaardiseerde WESP-methodiek regelmatig wordt gemeten.⁷ Maar voor maatschappelijke impact worden minder vaak algemene 'kernindicatoren' gehanteerd. De NLsportraad constateert dat geen van de (markt)partijen betrokken bij (individuele) sportevenementen in staat blijkt om een voortrekkersrol te bekleden namens de sector. Sportmarketingbureaus, sportbonden en gemeenten zijn niet in staat of hechten onvoldoende belang aan kennisontwikkeling bij grote sport-evenementen op landelijke schaal.

Kennisontwikkeling

Er wordt momenteel zeer beperkt geïnvesteerd in de kennisontwikkeling en -deling op het gebied van sportevenementen. Dat geldt voor zowel de 1^e geldstroom in onderzoek en onderwijs van universiteiten en hogescholen, als de 2^e geldstroom in onderzoek via NWO/ZonMw en SIA/RAAK, en de 3^e geldstroom via opdrachtonderzoek. De NLsportraad stelt vast dat er geen leerstoel of lectoraat voor sport-evenementen bestaat. Wel zijn er leerstoelen en lectoraten waar onderzoek naar sportevenementen een klein onderdeel van is, zoals het lectoraat Kracht van sport. De zeer beperkt beschikbare onderzoeksmiddelen voor sportonderzoek via NWO/ZonMw en SIA/RAAK zijn tot nu toe bottom up verdeeld. Er is bijna geen geld bij onderzoek op het gebied van sportevenementen terecht gekomen. Daarnaast is slechts beperkt budget beschikbaar voor kennis over sportevenementen bij de door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) gefinancierde kennisinstellingen (Kenniscentrum Sport en Mulier Instituut).

⁷ Inmiddels is bekend dat de WESP community per december 2019 ophoudt te bestaan. De WESP-methodes worden door onderzoekers nog wel gehanteerd.

Centrale dataverzameling

Data over sportevenementen worden niet op stelselmatige wijze verzameld en gedeponereerd. De data zijn vaak niet 'open' en niet toegankelijk voor elke evenementenorganisator of onderzoeker. Gemeenten, organisatoren en onderzoekers houden vaak de (ruwe) data voor zichzelf.

Kennis toepassen en verspreiden

De NLsportraad constateert dat kennisdeling en kennisoverdracht op het gebied van sportevenementen grotendeels ontbreekt. Nederland kent geen kennisknooppunt dat wetenschappelijke inzichten vertaalt naar de praktijk en waar evenementenorganisatoren met al hun kennisvragen terecht kunnen. Dit terwijl vele organisatoren en gemeenten met dezelfde vragen bezig zijn.

Op het gebied van opleidingen constateert de NLsportraad versnippering. Momenteel gebruiken enkele Sportkunde-opleidingen de Modelaanpak sportevenementen in het curriculum, maar lang niet allemaal.

Praktijk

Praktijkkennis komt nu vooral terecht bij partijen die vaker dan eens evenementen organiseren (commerciële evenementenbureaus, grote gemeenten, enkele sportbonden). Daarbuiten vinden evenementenorganisatoren en hun partners momenteel het eigen wiel uit.

03

Aanbevelingen: neem regie over de kennisketen

Versterk de kennisketen

De NLsportraad adviseert de partners van het sportakkoord om in de uitvoering van deelakkoord 6 *Topsport die inspireert* de belangrijkste kennisvragen voor sportevenementen voor de komende vijf jaar te formuleren.

De minister van Medische Zorg en Sport (hierna: de minister) speelt wat betreft de NLsportraad een sleutelrol bij het sluiten van de kennisketen en het versterken van de kennisinfrastructuur. Zonder een voortrekkersrol van de minister maakt Nederland niet de stap die nodig is om een echt evenementenland te zijn. De diverse partners in het evenementenlandschap en hun belangen blijken te kleinschalig om de kennisketen te laten functioneren.

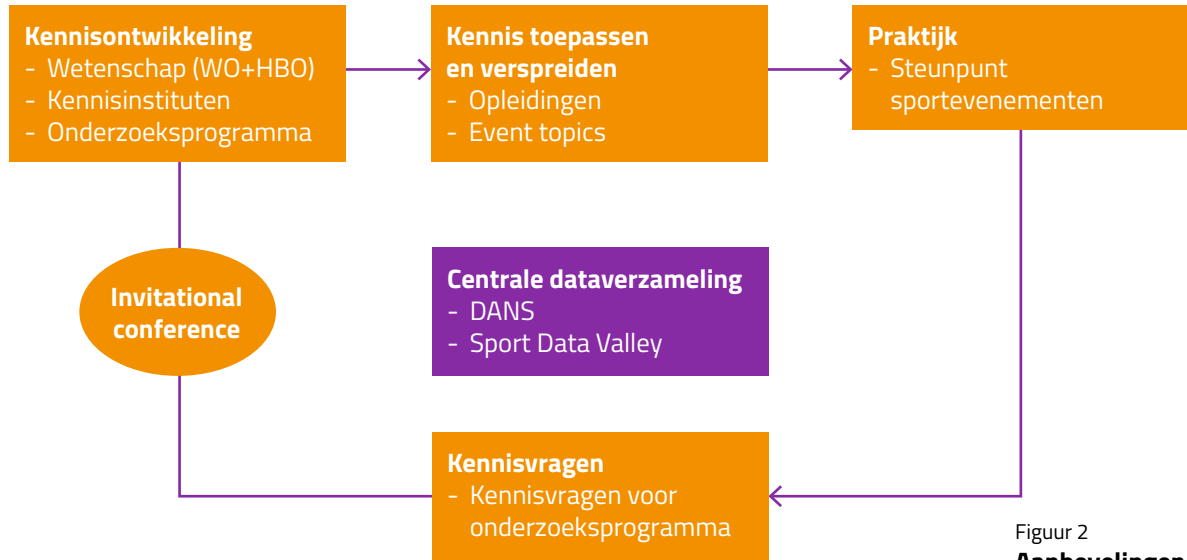
Daarnaast kan de minister de kennisketen relatief gemakkelijk een impuls geven met financiering en subsidievoorwaarden. De minister kan met zowel structurele als incidentele financiering voor relevante kennisorganisaties de kennisontwikkeling over sportevenementen stimuleren. Dit vereist dat de minister regie neemt over de kennisketen en de financiering voor kennis van grote sportevenementen daarop afstemt.

AANBEVELING

- De minister van sport versterkt de kennisketen, voert regie over de kennisinfrastructuur en zorgt voor financiering.

Foto: Soenar Chamid sportfotografie | Hollandse Hoogte

Figuur 2
Aanbevelingen kennisketen

Investeer in een onderzoeksprogramma en expliciteer de kennisvragen

De NLsportraad constateert dat onderzoek naar de maatschappelijke betekenis van sportevenementen beperkt en versnipperd is. De raad adviseert daarom om een multidisciplinair onderzoeksprogramma op te zetten naar de maatschappelijke betekenis van sportevenementen. Het onderzoeksprogramma wordt bij voorkeur uitgevoerd door één consortium van kennisinstellingen via een call van NWO/ZonMw en SIA/RAAK. De vorming van één consortium zorgt ervoor dat kennisinstellingen gaan samenwerken en versnippering in het onderzoek wordt tegengegaan.

De raad adviseert een eenmalige financiering voor een periode van vier jaar door VWS, NWO/ZonMw en SIA/RAAK. De minister haalt de financiering uit het evenementenbudget (5-10%) en laat de huidige subsidievoorwaarde voor het maken van individuele impactstudies vallen. Evenementenorganisatoren voeren onderzoek niet meer zelf uit, maar het consortium kiest welke evenementen relevant zijn voor onderzoek. Cofinanciering (in kind) wordt gedaan door het consortium van kennisinstellingen.

Om een sterke (door)start te maken met kennisontwikkeling rond maatschappelijke impact van sportevenementen acht de raad het wenselijk om een *invitational conference* te organiseren. Doel van de conferentie is om, voorafgaand aan de ontwikkeling van het onderzoeksprogramma, alle kennisvragen uit de praktijk te inventariseren en de huidige stand van de wetenschap in beeld te brengen.

AANBEVELINGEN

- De minister faciliteert en financiert een multidisciplinair onderzoeksprogramma naar de maatschappelijke betekenis van sportevenementen samen met NWO/ZonMw en SIA/RAAK. Dit onderzoeksprogramma wordt door één consortium van kennisinstellingen gezamenlijk gefinancierd en uitgevoerd.
- De minister financiert het onderzoeksprogramma door een percentage van zijn evenementenbudget beschikbaar te stellen aan het consortium en geen individueel onderzoek meer te financieren via evenementenorganisatoren.
- NWO/ZonMw en SIA/RAAK organiseren in samenwerking met de partners uit het sportakkoord een 'invitational conference' met stakeholders en experts om kennisvragen voor het onderzoeksprogramma helder te krijgen.

Standaardiseer methoden en gebruik kernindicatoren

De NLsportraad vindt dat een gestandaardiseerde methodiek voor het meten van sportevenementen essentieel is voor goede kennisontwikkeling. Eerder heeft de NLsportraad evenementenorganisatoren al geadviseerd om een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) toe te passen voor het meten van maatschappelijke impact bij sportevenementen.⁸ Daaruit volgen kernindicatoren. Data van verschillende sportevenementen worden met de hantering van de MKBA vergelijkbaar. In het onderzoeksprogramma ontwikkelen onderzoekers van het consortium de MKBA verder door.

AANBEVELING

- De onderzoekers van het consortium voeren de MKBA in als gestandaardiseerde meetmethode en ontwikkelen het instrument verder door.

⁸ [Advies Open kaart bij impact](#) (NLsportraad)

Foto: Jan Boeve | Hollandse Hoogte

⁹ Topsport Topics, behorend bij het Kenniscentrum Sport, wil de (top)sport bevorderen door nieuwe wetenschappelijke informatie zo snel mogelijk beschikbaar te maken voor de sportpraktijk en door vragen uit de nationale topsport-programma's van wetenschappelijk gefundeerde antwoorden te voorzien.

Verzamel data sportevenementen op één plek en maak deze openbaar toegankelijk

Als Nederland een echt evenementenland wil worden, is het belangrijk om te kunnen leren van elkaar en te vernieuwen. Daarom adviseert de NLsportraad om alle beschikbare data op één plek te verzamelen. Daarmee worden niet alleen afgeronde studies bedoeld, maar juist ook de ruwe data (bezoekersaantallen, enquête-antwoorden, kaartprijzen).

De NLsportraad denkt dat Data Archiving and Networked Services (DANS, het Nederlands instituut voor permanente toegang tot digitale onderzoeksgegevens) de geijkte plek is voor het verzamelen van data over sportevenementen. De minister kan via subsidievoorwaarden afdwingen dat van de sportevenementen die door de (rijks)overheid worden gesubsidieerd, data altijd worden opgeslagen bij DANS. De data komen zodoende beschikbaar voor secundaire analyses door derden, bijvoorbeeld via de Sport Data Valley, een initiatief van het Sportinnovator-programma. De raad constateert dat de Sport Data Valley volop in ontwikkeling is en kansen biedt voor organisatoren om hun data beter te analyseren.

AANBEVELING

- De minister verplicht sportevenementenorganisatoren en kennisinstellingen die subsidies ontvangen om hun data te deponeren en te delen via DANS.

Organiseer kennisdeling en zet kennisknooppunt Event Topics op

De NLsportraad adviseert om een kennisknooppunt Event Topics op te zetten, naar analogie van Topsport Topics.⁹ Event Topics zorgt voor kennisontsluiting, is de schakel tussen onderzoekers en evenementenorganisatoren en wordt structureel gefinancierd door de minister. Logischerwijs ligt de uitvoering van Event Topics bij het Kenniscentrum Sport. Het verdient aanbeveling om Event Topics nauw te laten samenwerken met het consortium van kennisinstellingen dat het onderzoeksprogramma uitvoert.

De NLsportraad pleit voor een systeem waardoor kennis automatisch terecht komt in de sportopleidingen. Dit is een belangrijke voorwaarde voor een functionerende kennisketen. Het consortium van kennisinstellingen en Event Topics krijgen de opdracht om de verzamelde kennis actief over te dragen naar het onderwijs en over de voortgang te rapporteren.

AANBEVELINGEN

- De minister zorgt voor het opzetten en financieren van een kennisknooppunt 'Event Topics' (naar analogie van 'Topsport Topics') waar wetenschappelijke kennis wordt doorvertaald naar handvatten voor de praktijk.
- Event Topics en het consortium van kennisinstellingen voorzien praktijkopleidingen (HBO, MBO) van de meest recente kennis.

Versterk praktijkondersteuning via het Steunpunt sportevenementen

De NLsportraad adviseert om de modelaanpak sportevenementen te actualiseren en onderdeel te maken van het curriculum van sportkunde-opleidingen. De modelaanpak dient de meest recente kennisinzichten te bevatten en wordt geactualiseerd door het reeds bestaande Steunpunt sportevenementen (NOC*NSF), in samenwerking met Kenniscentrum Sport.

Zoals eerder door de NLsportraad is geadviseerd, adviseert en ondersteunt het steunpunt sportevenementen inmiddels alle mogelijke organisatoren van sportevenementen.¹⁰ Deze functie dient wat betreft de NLsportraad te worden bewaakt en uitgebreid. Daarbij adviseert het steunpunt niet alleen veldpartijen, maar zorgt het ook voor kennisoverdracht en samenwerking tussen die partijen.

AANBEVELING

- Het steunpunt evenementen wordt uitgebreid en zorgt voor doorontwikkeling van de modelaanpak sportevenementen en intensieve samenwerking tussen stakeholders.

¹⁰ [Brief subsidies sportevenementen \(NLsportraad\)](#)

Dit is een uitgave van de Nederlandse Sportraad

De Nederlandse Sportraad is een onafhankelijk adviesorgaan, dat zich richt op het versterken van de betekenis van sport voor de samenleving en op het vergroten van het rendement van sportevenementen, inclusief het ontwikkelen van een aansprekende evenementenagenda. Dat doet de raad op transparante wijze samen met de betrokkenen uit het veld. De NLsportraad bestaat uit tien leden onder voorzitterschap van Michael van Praag. Adviezen van de NLsportraad zijn vernieuwend, onderbouwd door onderzoek en praktisch uitvoerbaar.

Zie www.nederlandse-sportraad.nl

November 2019

Foto omslag: Icon Sport S.A.R.L. | Hollandse Hoogte